

Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerde tasarımın önemi (editöre mektup)

Araş. Gör. Gamze TUNA^a

^a Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Eskişehir, Türkiye 26470

Özet

Temel öğrenme etkinliklerini içeren, etkileşimi ve işbirliğini destekleyen, çok sayıda katılımcıya sahip çevrimiçi öğrenme ortamları olan Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerde (KAÇD), ders tasarımı, içerdiği öğrenme malzemeleri ve etkileşim unsurları dersin kalitesi açısından oldukça önemlidir. İsteğe bağlı katılımın gerçekleştiği bu öğrenme ortamlarında, öğrenenlerin ihtiyaçlarına cevap veren, motivasyonlarını arttıran, ilgi çekici dersler tasarlanmalıdır. Ders tasarımında etkileşim unsurlarına yer verilmesi amacıyla etkileşimli e-ders malzemeleri kullanılabilir. Ek olarak, tartışma alanları öğrenenlerin sosyal bulunurluluğunu arttırmada etkili bir araçtır. Her yaştan ve her kesimden, çok sayıda ve çeşitli katılımcıya çevrimiçi öğrenme olanağı tanıyan KAÇD’lerde titiz ve kaliteli bir tasarım yapılmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Uyarlanabilir öğrenme, zeki öğretim sistemleri, zeki ve uyarlanabilir e-öğrenme.

Abstract

For the quality of the course; course design, learning materials, and interaction elements are very important in Massive Open Online Courses (MOOC), which are online learning environments that contain basic learning activities, have a number of participants, and supports interaction and collaboration. In these learning environments with voluntary participants, attractive courses, which answer the needs of learners and increase their motivation, should be designed. In order to include interaction elements in course design, interactive e-learning materials could be used. In addition, discussion forums are an effective tool for increasing the social presence of learners. The MOOCs that have a wide range of participants, should be designed carefully and with good quality.

Keywords: Adaptive learning, intelligent tutoring systems, intelligent adaptive e-learning environments.

Sayın Editör,

İlk kez 2008 yılında George Siemens, Stephen Downes ve Dave Cormier tarafından tasarlanan bir ders için kullanılan Kitlese Açık Çevrimiçi Ders (KAÇD) kavramı; çok sayıda bireyin katılımına olanak tanıyan, çevrimiçi olarak yürütülen, internete sahip hemen hemen herkesin koşul aranmaksızın katılabileceği ve katılımın çoğunlukla ücretsiz olduğu dersleri ifade etmektedir (Downes, 2012; Açık ve Uzaktan Öğrenme Sözlüğü, 2017; OpenUpEd, 2015). KAÇD'ler, videolar, ödevler, sınavlar gibi temel öğrenme etkinliklerini içeren, tartışma forumları ile sosyal etkileşimi ve işbirlikli öğrenmeyi destekleyen çevrimiçi öğrenme ortamlarıdır (Chua ve diğerleri, 2015). Çok sayıda katılımcının yer aldığı bu öğrenme ortamlarında, öğrenen ihtiyaçlarının göz önünde bulundurularak kaliteli içeriklerin üretilmesi oldukça önemlidir. Bu bağlamda, öğrenenlerin ihtiyaçlarına cevap veren, motivasyonlarını arttıran, ilgi çekici derslerin tasarlanması kaliteli KAÇD'lerin sunulmasında etkili olabilir.

KAÇD'lerde akran etkileşimi sağlanmakta, ancak öğrenen-öğreten etkileşimi düşük düzeyde olmaktadır (OpenUpEd, 2015). Öğretenlerin, öğrenenlere geribildirim sağlamaları ve öğrenenlerin gelişimini takip etmeleri önemli ancak zor bir görevdir. KAÇD'lere kaydolan binlerce öğrenen göz önüne alındığında, öğretmenlerin bireysel görevler hakkında ayrıntılı geri bildirim vermeleri neredeyse imkansızdır (Roth, 2013). Teknolojik gelişmeler, öğrenen-öğreten ve öğrenen-öğrenen etkileşimini geliştirilmiş öğrenen-içerik etkileşimleri biçimine dönüştürme fırsatını sunmaktadır Anderson (2003). Öğrenenlerin ilgilerinin canlı tutulması ve yalıtılmışlık hislerinin azaltılması açısından tasarlanan derslerde etkileşimli e-ders malzemeleri kullanılması bir çözüm yolu olabilir.

KAÇD'lerde öğrenen-öğrenen ve öğrenen-öğreten etkileşiminin sağlandığı alanlardan birisi tartışma forumlarıdır. Aktif olan tartışma forumları, öğrenenleri akran yorumlarını değerlendirmeye teşvik etmektedir (Kellogg, 2013). Ek olarak, bu alanlar öğrenenlerin birbirlerinden öğrenmelerine olanak tanımaktadır. Bu bağlamda, KAÇD tasarımında öğrenenlerin öğretene sorularını ve düşüncelerini yöneltebileceği, akranlarının paylaşımlarını değerlendirebileceği, diğer öğrenenlerle sosyal etkileşime girebileceği tartışma alanlarına yer verilmesi önemlidir.

Geniş ve çeşitli bir kitleye hizmet veren KAÇD'lerin tasarımında detaylara özen gösterilmesi ve hazırlanışına uzun saatler harcanması gerekmektedir (Kellogg, 2013). Kellogg'a göre bir dersi daha kısa, daha canlı ve kolay anlaşılır bir biçimde bilgisayar ekranında hazırlamak oldukça zor bir uğraştır. Ancak bu uğraş, beraberinde büyük ölçekte bir kitlenin

öğrenmesine katkıda bulunma ve çevrimiçi ders verme deneyimini yaşama fırsatını da getirmektedir. Teknoloji destekli öğrenme ortamlarının tasarımında kullanılan içerik tasarımı, sayfa düzeni, görsel düzenlemeler ve renkler gibi çok çeşitli ölçütler bulunmaktadır (Yousef, Chatti ve Schroeder, 2014). Bu ölçütlerin pek çoğu, internet ortamında yürütülen KAÇD tasarımında da kullanılabilir.

Sonuç olarak; her yaştan ve her kesimden çok sayıdaki bireye eğitim olanağı tanıyan KAÇD'lerde kaliteli hizmet verilmesi açısından iyi bir tasarım yapılmalıdır. Ders tasarımında etkileşim unsurlarına yer verilmesi oldukça önemlidir. Bu amaçla etkileşimli e-ders malzemeleri ve forum alanları kullanılabilir. İyi bir tasarımın yapılabilmesi titizlikle yapılan uzun süreli bir çalışmayı gerektirmekte, ancak sonucunda ortaya çıkan iş büyük sayıda katılımcıya hizmet vermektedir.

Kaynakça

- Açık ve Uzaktan Öğrenme Sözlüğü (2017).
<http://auosozluk.anadolu.edu.tr/index.php?r=site%2Findex#k> Erişim tarihi: 05.01.2017.
- Anderson, T. (2003). Getting the Mix Right Again: An updated and theoretical rationale for interaction. *International Review of Research in Open and Distance Learning*, 4(2).
- Chua, S. H., Kim, J., Monserrat, T. J. K., & Zhao, S. (2015, March). Understanding Learners' General Perception Towards Learning with MOOC Classmates: An Exploratory Study. In *Proceedings of the Second (2015) ACM Conference on Learning@ Scale* (pp. 305-308). ACM.
- Downes, S. (2012). Massively Open Online Courses are here to stay.
<http://www.downes.ca/post/58676> Erişim tarihi: 05.01.2017.
- Kellogg, S. (2013). Online learning: How to make a MOOC. *Nature*, 499(7458), 369-371.
- OpenUpEd (2015). Definition Massive Open Online Courses (MOOCs).
http://www.openuped.eu/images/docs/Definition_Massive_Open_Online_Courses.pdf
Erişim tarihi: 05.01.2017.
- Roth, M. S. (2013). My Modern Experience Teaching a MOOC. *Chronicle of Higher Education*, 59(34), B18–21.
- Yousef, A. M. F., Chatti, M. A., and Schroeder, U. (2014). What Drives a Successful MOOC? An Empirical Examination of Criteria to Assure Design Quality of MOOCs. *Advanced Learning Technologies (ICALT), 2014 IEEE 14th International Conference*.

Yazar Hakkında

Gamze TUNA

Gamze Tuna, 2014 yılından itibaren Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Uzaktan Öğretim bölümünde araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır. Yazar, lisans eğitimini Ankara TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümünde 2011 yılında tamamlamıştır. Eylül 2011 – Şubat 2014 tarihleri arasında lojistik sektöründe bir firmada Sistem Geliştirme Mühendisi olarak çalışmıştır. 2013 yılından itibaren Anadolu Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrencisi, 2014 yılından itibaren Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı'nda bütünleşik doktora öğrencisidir. Gamze Tuna'nın ilgi alanları, uzaktan öğrenmede destek hizmetleri, uyarlanabilir öğrenme ortamları, zeki öğretim sistemleri, öğretim tasarımı ve kişiselleştirilmiş öğrenmedir.

Posta adresi : Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi
Yunusemre Kampüsü, Eskişehir, Türkiye 26470
Tel (İş) : +90 222 335 05 80 / 2772
GSM : +90 506 638 13 42
Eposta : gamzetuna@anadolu.edu.tr